

Savivaldybių žinios

LIETUVOS SAVIVALDYBIŲ ASOCIACIJA

Nr. 6 (831–832)

2018 m. kovo 24 d.
Išėina šeštadieniais

NAUJOJOJE AKMENĖJE – ĮKURTUVIŲ DŽIAUGSMAS, artėjančios investicijos ir grėsmė netekti ligoninės

4–6 p.

Kovo 9 d. Naujojoje Akmenėje atidaryta viešoji biblioteka. „Po dvylikos metų darbų, rūpesčių, Kultūros ministerijos įtikinėjimų, teisminių procesų ir kitų stabdžių buvęs miesto viešbučio pastatas tapo viena moderniausių Lietuvoje bibliotekų“ – sakė rajono meras Vitalijus Mitrofanovas (centre)

Romo Gurklio nuotr.

Lietuva nuo A iki Z

DINAMIŠKAI BESIVYSTANTIS, AIŠKIĄ ATEITIES VIZIJĄ IR STRATEGIJĄ TURINTIS VILNIAUS RAJONAS _____ 8–9, 12 p.

MŪSŲ MOTERYS _____ 18 p.

KOVO 11-ĄJĄ PASVALYJE PASKELBTAS ŽYGIS PER LIETUVĄ „VARDAN TOS“ _____ 21 p.

SIEKIS – STIPRINTI LIETUVIŲ KALBOS PRESTIŽĄ _____ 26 p.

9 771392 460001

NAUJOJOJE AKMENĖJE –

BARBORA GAUDUTĖ

*Bibliotekos atidarymo juostelę kerpa (iš kairės)
Seimo narys Valius Ažuolas, Kultūros ministerijos atstovė
Jana Mikulevič, rajono meras Vitalijus Mitrofanovas*

ĮKURTUVIŲ DŽIAUGSMAS, ARTĖJANČIOS INVESTICIJOS IR GRĖSMĖ NETEKTI LIGONINĖS

*Įkurtuvių proga bibliotekininkus sveikina rajono
meras V. Mitrofanovas ir savivaldybės administracijos
direktorė Aromeda Laucienė*

Kovo 9 d. Naujosios Akmenės viešosios bibliotekos konferencijų salėje sunkiai tilpo akmeniškiai ir svečiai, atvykę pasidžiaugti įkurtuvėmis. Po dvylikos metų darbų, rūpesčių, Kultūros ministerijos įtikinėjimų, teisminių procesų ir kitų stabdžių buvęs miesto viešbučio pastatas tapo viena moderniausių Lietuvoje bibliotekų.

YDINGAS VIP LĚŠŲ NAUDOJIMAS

Sveikindamas į bibliotekos atidarymą susirinkusius akmeniškius, Akmenės rajono meras Vitalijus Mitrofanovas pažymėjo, kad, nepaisant įvairiausių stabdymų, bibliotekos statyba ir įrengimas įtilpo į 2,8 mln. eurų, skirtus iš valstybės ir savivaldybių biudžetų, ES paramos. „Yra savivaldybių, kur mažesnių bibliotekų statybai ir įrangai buvo skirta dvigubai daugiau lėšų“, – sakė meras ir pridūrė, kad kol kas Lietuvoje vis dar laimi politinis lojalumas vienai ar kitai partijai.

Kaip teigė Seimo narys Valius Ažuolas, Naujosios Akmenės bibliotekos statybos gal dar ir nebūtų pasibaigusios, jei ne Seimo Biudžeto ir finansų komiteto sprendimas paanalizuoti, kaip Lietuvoje naudojamos Valstybės investicijų programos (VIP) lėšos. Pirmiausia Seimo nariams ir užkliuvo nemažas pradėtų ir nebaigtų statyti kultūros objektų sąrašas, pildomas naujais, visiems dalijant VIP lėšų po truputį. „Naujosios Akmenės bibliotekos nebuvo tarp tų objektų, kuriems būtų skiriamos lėšos darbams baigti. Tam savivaldybė buvo numaciusi 800 tūkst. eurų, bet jų neužteko. Pavyko įtikinti Kultūros ministeriją skirti lėšų darbams pabaigti“, – patyrimais dalijosi Seimo narys, kuriam bibliotekos statybos rūpesčiai buvo žinomi iš to laiko, kai dirbo rajono taryboje.

Rajono meras Vitalijus Mitrofanovas net nebando vardyti visų žygių, Kultūros ministerijos vadovų ir politikų įtikinėjimų skirti daugiau lėšų darbams spartinti.

„Manau, mūsų biblioteka yra vienas pavyzdžių, kaip neturėtų būti naudojamos VIP lėšos. Pirmosios lėšos viešbučio pastato rekonstrukcijai, pritaikant jį bibliotekai, buvo gautos 2006 metais. Prieš kokius 5–6 metus pastate buvo įrengti kondicionieriai, rekuperatoriai. Tad didelis klausimas, kiek ilgai jie tarnaus. Ar per statybos metus jie nėra surūdiję? Tokių ilgus metus užsitęsiančių statybų, finansuojamų iš VIP, Lietuvoje neturėtų būti. Per tą laiką pasikeitė statybos technologijos. Pasikeitė ir bibliotekų paskirtis. Šiandien mes ją statytume truputį kitokią negu atidarome“, – kalbėjo meras.

MODERNUMAS IR DARBUOTOJO ŠYPSENA

Pirmame bibliotekos aukšte lankytoją pasitinka Skaitytojų aptarnavimo-informacijos skyrius, Interneto ir periodinių leidinių skaitykla su kompiuterizuotomis darbo vietomis, Vaikų literatūros fondas su žaisloteka ir interaktyviu stalu. Antrame aukšte įrengta užsienio kalbų skaitykla su kompiuterizuotomis darbo vietomis, konferencijų sale, kurioje įrengtos garso, vaiz-

Bibliotekos direktorei Zitai Sinkevičienei ir visam kolektyvui – nuoširdžiausi kolegų linkėjimai

do, scenos apšvietimo, vertimo ir valdymo sistemos, muzikos ir meno skaitykla, kurios fondą sudaro meno ir muzikinės tematikos spaudiniai. Sumontuotas televizorius ir karaoke komplektas su belaidžiais mikrofonais. Čia yra kraštotyros skaitykla, kurioje skaitytojai atras rankraštines ir publikuotas informacijos apie Akmenės kraštą, jo žmones. Įrengta jauki informacijos ir parodų erdvė, renginiams skirta atvira terasa. Knygų identifikacinei ir saugos informacijai saugoti įdiegta RFID lipdės į knygas sistema. Leidinių išdavimą ir gražinimą kontroliuos RFID savitarnos įrenginys.

„Labai svarbu, kad žmogus vietoje galėtų gauti jam reikalingą knygą. Daug akmeniškųjų studijuoja neakivaizdiniu būdu, ir bibliotekos užduotis – aprūpinti juos reikalinga literatūra“, – pažymi V. Mitrofanovas.

Susirinkę akmeniškiai ir svečiai sunkiai tilpo bibliotekos konferencijų salėje

Tačiau, mero teigimu, ne sienos sukuria vidinę atmosferą. Atmosferą kuria ten dirbantys žmonės, žmonės, sugebantys pradėti ir vystyti veiklas. Moderni biblioteka yra priemonė šiandienos tikslams pasiekti. Bibliotekos veiklos sėkmė slypi mokėjime pritraukti skaitytoją, sugebėjime jauną žmogų sudominti knyga. Kadangi biblioteka įsikūrusi buvusio viešbučio pastate, meras pajuokauja, kad bibliotekininkų dėmesys lankytojui negali būti mažesnis už dėmesį, kurį klientui skiria viešbučio registratūros darbuotojai. Jie su šypsena pasitinka kiekvieną svečią, per kelias minutes išsiaiškina jo poreikius. „Bibliotekininkas nebėra ir nebėgali būti knygų fondo saugotoju, kuris atėjusiam skaitytojui paduoda jo prašomą knygą. Šiandien bibliotekininkas turi būti ir psichologas. Į biblioteką atėjęs žmogus ne visada žino, ko jam reikia. Tad bibliotekininko pareiga išsiaiškinti, kas jį domina, kuo žmogus užsima, kokias knygas skaito. Ypač svarbu uždegti vaikų ir jaunimo domėjimąsi knyga. Akmenė turėjo unikalią bibliotekininkę Oną Janonienę. Ji sugebėdavo vaikus knyga sudominti. Mano dukra, grįždama iš darželio, vėliau – iš mokyklos, ir knygelę parsinešdavo. Tai turėjo įtakos jos paskesniajam gyvenimui. Ji nemažą laiką dalį praleisdavo bibliotekoje, – mintimis dalijasi meras. – Esu šiek tiek visų šiuolaikinių technologijų priešininkas. Mano supratimu, žmogų ugdo ir tobulina knyga, nesvarbu, ar ji tradicinio formato, ar elektroninė. Nors, manau, popierinio lapo šiuo žyde, kvapo nepakeis joks kompiuteris.“

Šiuo metu Akmenės rajone viešajai bibliotekai priklauso devyni filialai. Alkiškių kaime planuojama atidaryti dešimtą. Rajono viešojoje bibliotekoje lankosi 1836 skaitytojai, 739 vaikai.

MILIJONINĖS INVESTICIJOS

Kita akmeniškams džiugi žinia – Medienos produktų gamybos inovacijų klasterio kūrimasis Akmenėje. „Tiksliu būtų sakyti, kad Akmenės rajono savivaldybė tapo Medienos produktų gamybos inovacijų klasterio dalimi“, – pasiteiravus apie naujas galimybes atveriančio projekto atėjimą į Akmenę, sakė rajono meras.

Vasario pradžioje Ūkio ministerijoje Vakarų medienos grupės (VMG), SBA koncerno, „Freda“, Kauno technologijos universiteto, Kauno kolegijos, Klaipėdos miesto ir Akmenės rajono savivaldybių, taip pat – VšĮ „Darnūs miškai“, Privačių miškų savininkų ir Lietuvos miško asociacijų atstovai pasirašė partnerystės sutartį, kuria kuriamas Medienos produktų gamybos inovacijų klasteris.

„Ši sutartis, viena vertus, yra džiaugsmas, bet kita vertus, ir nemenkas rūpestis. Investicijos numatomos plyname lauke. Savivaldybė pagal šią sutartį įsipareigojo nutiesti iki sklypo kelią, sutvarkyti kitą reikalingą infrastruktūrą. Apskaičiavome, kad visi šie darbai kainuos apie 5 mln. eurų. Kai savivaldybės biudžetas – 27 mln. eurų, o valstybė yra labai apribojusi galimybes skolintis, tai nemažas iššūkis. Sunku suvokti tokią valstybės politiką. Juk šie pinigai būtų skolinami ne atlyginimams ar etatų skaičiui didinti, – kalbėjo V. Mitrofanovas. – Pasiskolinus 5 mln. eurų, grąža ateitų ir per gyventojų pajamų mokesčių, nes planuojama įsteigti apie 450 darbo vietų, ir per nekilnojamojo turto mokesčių, nes pirminė investicija – apie 100 mln. eurų. Kuriamos gamyklos paskatins ir paslaugų, maitinimo, apgyvendinimo verslų vystymą. Tai vėl papildomos darbo vietos, naujos įplaukos į biudžetą. Per 10–12 metų savivaldybės investuoti 5 mln. eurų atsiperka. Tačiau savivaldybei skolintis neleidžiama. Teks kažko atsisakyti, kas reikalinga gyventojų gerovei. Galbūt teks sustabdyti baseino statybą. Žmogui svarbu, kokias neformaliojo švietimo paslaugas gaus jo vaikas, koks bus jo šeimos laisvalaikis, kokios kultūros įstaigos. Visu tuo rūpinasi savivaldybė, bet, deja, esame priversti lėšas panaudoti įsipareigojimams, kurie reikalingi investicijoms, sukuriančioms darbo vietas, pritraukti. Kodėl mes esame verčiami varžyti savo žmonių poreikius? Tokiame valstybės požiūryje nematau jokios logikos. Islandijos, kuri kaip valstybė buvo bankrutavusi, atstovai, atvažiavę į Lietuvą ir išgirdę mūsų problemą, labai nustebė. Islandijoje savivaldybės gali skolintis iki 150 proc. biudžeto sumos.“

Paklaustas, kas lėmė, kad Akmenės rajono savivaldybė tapo klasterio dalimi, meras pirmiausia pažymėjo tarybos vieningumą sprendžiant investicijų pritraukimą.

RESTRUKTŪRIZACIJA PO RESTRUKTŪRIZACIJOS

„Be abejo, ir ateinantis investuotojas nori žinoti, kokias paslaugas gaus jo darbuotojai, ką jų vaikai veiks po pamokų, ar yra pakankamai darželių, kur bus gydomas susirgęs vaikas – tame pačiame

mieste ar Šiauliuose – daugiau kaip už 60 km. Tas pat ir su gydytojų pritraukimu į regioną. Kiekvienas labai gerai pagalvos, ar jam važiuoti į Akmenę, kur jo atlyginimas bus 2 tūkst. eurų, bet neaišku, ar ta darbo vieta bus po trejų metų, ar kitur, kur gydymo įstaiga nebalansuoja ant uždarymo ribos, – nūdienos rūpesčių pasidalijo meras. – Tas pat ir dėl kitų specialistų, kurių reikės besikuriančioms klasterio įmonėms. Prieš rinkdamasis darbo vietą, žmogus pagalvos ir apie tai, kokias paslaugas jis ir jo šeima gaus Akmenėje. Ir jei matys, kad čia esančios paslaugos neatitinka jo poreikių, labai dažnas pagalvos, gal jam verta kurtis Šiauliuose, kur šalia ir medicinos įstaigos, ir kolegija, ir baseinas, o ne Akmenėje. Todėl kalbos apie rajono ligoninių uždarymus nėra geras dalykas.“

Pasak mero, tokia struktūra, kokia yra susiformavusi Akmenės ligoninėje, galėtų būti palikta. Ligoninėje dirba puikių specialistų, kuriuos mielai priimtų kitos ligoninės. „Akmenės ligoninė jau syki buvo restruktūrizuojama. Tada Sveikatos apsaugos ministerija paaiškino, kad Akmenė yra pirmoji reformuojama ligoninė, kad po jos reforma persikels į kitus rajonus, bet dalis jų kaip gyvena, taip ir gyvena, – nelinksma patirtimi dalijasi meras ir priduria. – Manau, nusistovėjusio modelio ardyti neberekėtų. Dabar kiek gyvename, tiek reformuojamės. Gal vieną kartą liaukimės reformavę ir pradėkime gyventi. Susidaro įspūdis, kad sveikatos apsaugos srityje kiekvienas ministras ateina su savo vizija, kurią bando įgyvendinti, bet taip ir neužbaigia. To pasekmė – šiuo metu Lietuvoje esanti situacija primena gyvenimo Rūgpienių kaime epizodą, kai visi laišką rašo po sakinį ir visiškai neaišku, kas atsitiko.“

Merui labai daug abejonių kelia ir reformos reikalingumo motyvai. Sveikatos apsaugos ministerija teigia, kad apie 90 proc. akmeniškų gydos kitose ligoninėse. „Įsivaizduokime situaciją. Kartą per savaitę į Akmenę atvažiuoja akių ligų specialistas. Ateina ligois, kuriam akies uždegimas. Jam išrašomi vaistai, ir jis juos namuose lašina. Kaip suprasti, jis gydėsi Akmenėje ar ne? Manau, kad gydėsi. Tačiau jei tam pacientui reikalinga akies operacija, jis siunčiamas į Kauną. Tai kur jis gydėsi? Akmenėje ar Kaune? Manau, jis gydėsi Akmenėje, nes Akmenės gydytojas jį išsiuntė į Kauną. Ir dar, jei Akmenėje nebūtų akių ligų gydytojo, į Kauną važiuotų ir tas, kuriam užtenka išrašyti lašinamų vaistų, ir tas, kuriam reikalinga operacija. Taigi uždarius rajonuose esančias ligoines, ir dėl nedidelių susirgimų bus trukdomi aukščiausio lygio specialistai. Kiek laiko tada reikės laukti žmogui, kol pas juos pateks?“ – svarsto meras, vildamasis, kad Sveikatos apsaugos ministerija, prieš imdamasi naujo rajono ligoninių restruktūrizavimo, visapusiškiau įvertins visas galimas pasekmes. Kita vertus, pasak mero, pamąstymų kelia kai kurie Sveikatos apsaugos ministerijos sprendimai regioninių ligoninių statusus suteikti toms ligoninėms, kurias nuo regionų centrų skiria vos keliolika, bet uždarant tas, kurios nuo centro nutolusios keliasdešimt kilometrų.

PALANGOS DIENOS 2018: „SU GIMTADIENIU, SERE ANDREW“

Jau tradiciškai išaušus pavasariui populiariausias Lietuvos kurortas Palanga kviečia švęsti savo gimtadienį – „Palangos dienas“. Šį kartą – ne tik pajūryje, bet ir sostinėje.

Šventės šauklys – „Palangos orkestras“ kovo 31 d., Velykų išvakarėse, skiria Jums pasimatymą Šv. Kotrynos bažnyčioje Vilniuje specialiam koncerte – „Su gimtadieniu, sere Andrew“.

Koncertu sveikinsime ne tik Palangą, bet ir serą, baroną, vieną žinomiausių ir sėkmingiausių šiuolaikinių kompozitorių Andrew Lloydą Webberį, 2018-ųjų kovo 22 d. pasitinkantį 70-ą jubiliejų. Jausmų ir šilumos kupiname koncerte skambės gražiausios A. L. Webberio kompozicijos iš pasaulinę šlovę pelniusių miuziklų – „Operos Fantomas“, „Katės“, „Evita“, „Jėzus Kristus superžvaigždė“ ir daugelio kitų. Kūrinius atliks „Palangos orkestras“ ir nuostabūs solistai – Kristina Jatautaitė ir Andrius Bartkus.

DINAMIŠKAI BESIVYSTANTIS, *aiškią ateities viziją ir strategiją turintis* VILNIAUS RAJONAS

Rekonstruoti Maišiagalos Houvalto dvaro rūmai tapo kultūros ir tradicinių amatų pažinimo centru

Vilniaus rajonas – dinamiškai besivystantis, aiškią ateities viziją ir strategiją turintis rajonas. Savo jaukia ir vaizdinga aplinka, daugiataute ir daugiakultūre visuomene rajonas pritraukia vis daugiau norinčiųjų čia gyventi, o sudarytos palankios sąlygos kaimo turizmui vystyti, pramonei plėtoti domina vis daugiau verslo sektoriaus atstovų.

Vilniaus rajone, kaip nedaugelyje šalies savivaldybių, gyventojų skaičius nuolat auga. 2018 m. sausio mėnesio pradžios duomenimis, Vilniaus rajone gyvena apie 103 tūkst. gyventojų. Pastarąjį dešimtmetį augantį gyventojų skaičių rodo ir kasmet daugėjantis gyvenamųjų namų ir kitų objektų statybai išduodamų leidimų skaičius.

Apie nuveiktus darbus ir artimiausius planus pasakojo Vilniaus rajono savivaldybės vadovai.

INVESTICIJOS Į GYVENTOJŲ GEROVĘ

„Vilniaus rajono savivaldybė atsakingai ir kryptingai dirba, dėdama visas pastangas, kad pateisintų savo gyventojų lūkesčius ir patenkintų jų poreikius svarbiausiose visuomenės gyvenimo srityse. Esame nusistatę prioritetus – sėkmingai pritraukti investicijas, tikslingai panaudoti ES paramą, kurti žmonėms, verslui patogią infrastruktūrą, pakelti kaimiškų vietovių gyvenimo lygį, sudaryti sąlygas sveikam gyvenimo būdui“, – savivaldybės veiklą apibendrina ketvirtą kadenciją sėkmingai tęsianti Vilniaus rajono savivaldybės merė Marija Rekest.

Savivaldybė visame rajone tolygiai kuria jaukias gyvenimo sąlygas. Nuolat prižiūrimi, tiesiami ir taisomi vietinės reikšmės keliai ir gatvės, klojami nauji šaligatviai, įrengiami kelio ženklai, plečiamas dviračių takų tinklas. „Džiugu, kad 2017 m. buvo sulaukta neįprastai daug iniciatyvų dėl kelių ir gatvių asfaltavimo ir žvyro dangos remonto darbų bendro finansavimo su fiziniiais ar juridiniais asmenimis. Tai aktualu tiek Vilniaus rajono žmonėms, tiek gyventojams, nes net iki 50 proc. darbų vertės gali padengti savivaldybė. 2017 m. buvo pasinaudota bendro finansavimo galimybe ir sėkmingai įgyvendinta 15 projektų. Pagal šiuos projektus išasfaltuota 7,8 km vietinės reikšmės kelių ir gatvių. Tai išties džiuginantis rezultatas“, – įvykdytus darbus apžvelgė Vilniaus rajono savivaldybės administracijos

Vilniaus rajono merė **MARIJA REKEST** Nemenčinės Kaziuko mugėje

direktorė Liucina Kotlovskā.

„Siekdama gerinti centralizuotai tiekiamo geriamojo vandens kokybę, sudaryti gyventojams palankias sąlygas tinkamai tvarkyti buitįje susidarancias nuotekas, per pastaruosius 10 metų savivaldybė įvykdė nemažai stambių ES lėšomis finansuojamų vandentvarkos projektų, kurių bendra vertė siekia 28,011 mln. eurų. Daugelyje Vilniaus rajono gyvenviečių buvo paklota 256 km nuotekų ir 141 km vandentiekio tinklų, pastatyti 7 nuotekų valymo įrenginiai, 50 vandenviečių įrengti vandens gerinimo įrenginiai. Vien tik 2016–2017 m. vandentvarkos objektams įrengti ir rekonstruoti savivaldybė investavo 2,6 mln. eurų biudžeto lėšų. Į šilumos ūkio infrastruktūros atnaujinimą per

Vicemerą
ROBERTAS KOMAROVSKIS

Vicemerė
TERESA DEMEŠKO

Direktorė
LIUCINA KOTLOVSKA

Direktoriaus pavaduotojas
ALBERTAS NARVOIŠAS

10 metų savivaldybė investavo 3,266 mln. eurų. Pastatytos 3 naujos ir modernizuota 18 katilinių, atnaujinta 6,8 km centralizuoto šilumos tiekimo tinklų. Įgyvendinti darbai leis užtikrinti patikimą ir nepertraukiamą šiluminės energijos gamybą ir tiekimą šilumos vartotojams, – vandentvarkos ir šilumos ūkio sritis apžvelgia savivaldybės administracijos direktoriaus pavaduotojas Albertas Narvoišas.

Savivaldybė aktyviai atnaujina daugiabučius gyvenamuosius namus. Tai leidžia sumažinti gyventojų patiriamas išlaidas už suvartotą šilumos energiją, pagerinti gyvenimo kokybę ir sąlygas, kartu užtikrinant visuomenės saugumą. Tarybos sprendimu Vilniaus rajono daugiabučių namų gyventojai, remontuojantys bendrojo naudojimo objektus, pavyzdžiui, stogą, pamatus, statinio inžinerines sistemas, laiptines, nuo 2017 m. gegužės mėnesio turi galimybę gauti savivaldybės paramą iki 20 tūkst. eurų.

Rajono taryba, įvertinusi, kad 2017 metai buvo itin nepalankūs žemės ūkiui, per 3 tūkst. ūkininkų atleido nuo žemės mokesčio. Be to, Vilniaus rajono savivaldybė – vienintelė regione, atleidžianti gyventojus nuo žemės mokesčio už plotus iki 5 ha ir žemės nuomos mokesčio iki 3 ha.

Vilniaus rajono merė džiaugiasi rugsėjo mėnesį iškilmingai atidaryta Vilniaus rajono sporto mokyklos biatlono šaudykla, kuriai įrengti savivaldybė skyrė 340 tūkst. eurų, šalia dviejų Nemenčinės Konstanto Parčevskio ir Nemenčinės Gedimino gimnazijų esančiu sporto aikštynu. Rekonstruotas stadionas, sutvarkant futbolo aikštę, tinklinio ir krepšinio aikštes, lengvosios atletikos sektorius, bėgimo ir pėsčiųjų takus, žiūrovų tribūnas ir kitus elementus. Tiems darbams panaudota apie 840 tūkst. eurų rajono savivaldybės, valstybės biudžeto ir ES fondų lėšų.

Savivaldybės administracija, pasinaudodama 2007–2013 m. ES finansinio laikotarpio lėšomis, rekonstravo Maišiagalos Houvalto rūmus, pritaikė juos kultūros, tradicinių amatų ir bendruomenės poreikiams. Tradicinių amatų centre rengiami pažintiniai mokymai, skirti moksleiviams ir suaugusiems, edukaciniai užsiėmimai, kuriuose galima pažinti senųjų amatų subtilybes, išmokti pinti verbas, karpyti karpinius, marginti margučius, gaminti muilą, daryti žaislus, susipažinti su puodžiu, šaukščių ir kubilių amatais. Siekiant kompleksškai atnaujinti Houvalto dvaro infrastruktūrą, numatyta vykdyti ES paramos lėšomis finansuojamą konkurso būdu atrinktą projektą „Tradicionių amatų centro Houvalto dvare Maišiagoje viešosios erdvės sutvarkymas“. Įgyvendinant šį projektą bus sutvarkyta Houvalto dvaro teritorija.

RAJONAS – TARP VERSLIAUSIŲ SAVIVALDYBIŲ

„Savivaldybė 2017 m. daug dėmesio skyrė rajone plėtojama verslui. Verslumo skatinimas ir nedarbo lygio mažinimas yra vienos prioritetinių veiklos krypčių. Ypatingas dėmesys skiriamas smulkiajam ir vidutiniam verslui. Savivaldybėje veikia Smulkaus ir vidutinio verslo (toliau SVV) rėmimo fondas, skatinantis rajono gyventojų verslumą ir išorinių investuotojų susidomėjimą savivaldybe“, – pažymi administracijos direktoriaus pavaduotoja Beata Maliušickaja. Kasmet Lietuvos laisvosios rinkos instituto skelbiamame Lietuvos didžiųjų ir mažųjų savivaldybių indekse Vilniaus rajono savivaldybė 2017 metais užėmė

rekordiškai aukštą 6 vietą. Tarp geriausiai įvertintų savivaldybės sričių antrus metus iš eilės – investicijos ir plėtra. Savivaldybė, užtikrindama palankias sąlygas verslui ir potencialiems investuotojams, iš 54 mažųjų savivaldybių užėmė 3 vietą. Verslumo skatinimu ir plėtra pasižymėjusi Vilniaus rajono savivaldybė pagal tyrimo „Verslo kliūčių žemėlapis 2017“, kurį inicijavo bankas „Citadele“, rezultatus 2017 m. įvertinta 8 vieta tarp 60-ies Lietuvos savivaldybių. Tyrimai atskleidė, kad Vilniaus rajono savivaldybė yra viena iš mažiausiai kliūčių sudarančių, labiausiai verslui atvira, verslo plėtrai pritaikyta ir palankiausias sąlygas verslui teikianti savivaldybė. Už ryškiausias ir geriausias 2017 m. pasiektus rezultatus Vilniaus prekybos, pramonės ir amatų rūmai savivaldybę apdovanojo Rūmų padėkos ženkle.

KOKYBIŠKAS ŠVIETIMAS MODERNOJOJE APLINKOJE

Bendradarbiaujant su vietos bendruomenėmis, pedagogais, tėvais, jaunimu, per pastarąjį dešimtmetį Vilniaus rajone įvyko daug teigiamų pokyčių švietimo srityje. Savivaldybė sėkmingai atnaujina, modernizuoja ar stato naujas visų tipų švietimo įstaigas. Per pastaruosius dešimt metų įsteigti septyni nauji darželiai. Sprendžiant nepatekusių į ikimokyklinio ugdymo įstaigas vaikų klausimą, bendrojo ugdymo mokyklose atidaromos mišrios ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo grupės. 2017 m. atidarytos dvi naujos ikimokyklinio ugdymo grupės Riešės vaikų darželyje. Savivaldybė kasmet vis daugiau lėšų skiria švietimo įstaigoms modernizuoti, ugdymo aplinkai gražinti. Per 2011–2017 m. laikotarpį įrengta daugiau kaip 50 naujų vaikų žaidimų aikštelių. 2017 m. Vilniaus rajono savivaldybė skyrė apie 4 mln. eurų švietimo įstaigų atnaujinimui, kapitaliniam ar kasmetiniam remontui.

Siekdama sukurti modernesnę, aukštesnės kokybės pridėtinę vertę kuriančią mokymosi aplinką, savivaldybė vykdo mokyklų tinklo efektyvumo didinimo projektus, kurie skatins mokinių kūrybiškumą, pagerins teikiamų ugdymo paslaugų kokybę, o atnaujinta infrastruktūra sudarys patrauklesnes ir kokybiškesnes darbo sąlygas švietimo įstaigų personalui. 30 rajono savivaldybės mokyklų dalyvauja Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos projekte „Mokyklų aprūpinimas gamtos ir technologinių mokslų priemonėmis“, pagal kurį mokyklos 2018 m. bus aprūpintos gamtos ir technologinių mokslų ugdymo priemonių ir įrangos komplektais. 2017 m. rajono švietimo įstaigų tinklas buvo optimalus įvairiomis ugdomosiomis kalbomis. Todėl buvo užtikrinta galimybė visiems rajono mokiniams ugdytis gimtąja kalba ir visose mokyklose mokytis pirmoje pamainoje. Rajone jau akredituota 100 proc. vidurinių mokyklų vidurinio ugdymo programų. Visos 24 vidurinės mokyklos tapo gimnazijomis.

„Didžiuojamės mūsų rajono mokiniais, kurie skina laurus tarptautinėse ir respublikinėse olimpiadose, konkursuose ir varžybose. 2017 m. laimėtos prizinės vietos viename tarptautiniame konkurse ir šešiose respublikinėse olimpiadose bei konkursuose. Pirmą kartą rajono savivaldybės istorijoje turime biologijos olimpiados laimėtoją – tai Vilniaus rajono Mickūnų gimnazijos mokinys Konstanty Keda, kuris tapo Respublikinės biologijos olimpiados I vietos laimėtoju. Iš viso 2017 m. respublikinėse olimpiadose ir konkursuose dalyvavo 73 mokiniai, iš jų

13 mokinių laimėjo prizines vietas. Vilniaus rajono savivaldybės sporto mokyklos auklėtiniai dalyvavo įvairiose tarptautinėse varžybose ir jose iškovojo 11 aukso, 12 sidabro ir 6 bronzos medalius“, – švietimo sritį apžvelgė ir rajono mokinių pasiekimus apibendrino rajono mero pavaduotojas Robertas Komarovskis.

ATSAKINGAI SPRENDŽIAMOS SOCIALINĖS PROBLEMOS

Mero pavaduotoja Teresa Demeško, apibendrinama rajono socialinę sritį, pažymėjo, kad kokybiškai sprendžiamos socialines problemas, Vilniaus rajono savivaldybė kuria kompleksiskai teikiamų paslaugų sistemą, kuri sudaro galimybes kiekvienam vaikui, neįgaliajam, senyvo amžiaus asmeniui ar jo šeimai (globėjams, rūpintojams) pagal poreikius gauti individualias paslaugas ir reikiamą pagalbą bendruomenėje, glaudžiai bendradarbiauja su nevyriausybinėmis organizacijomis, kitomis valstybės institucijomis, veikiančiomis socialinių paslaugų srityje.

Atsižvelgdama į gyventojų poreikius, siekdama ir toliau sėkmingai plėtoti socialinių paslaugų infrastruktūrą, užtikrinti socialinių paslaugų kokybę, savivaldybė įsteigė socialinių paslaugų centrą. „Džiaugiamės, kad 2017 m. Vilniaus rajono šeimos ir vaiko gerovės centras Geisiškėse (Dūkštų seniūnija) pradėjo teikti profesionalias socialines paslaugas likimo nuskriaustiems vaikams, skirtas vaikui apsaugoti, jo

šeimai išsaugoti, saugiai aplinkai užtikrinti, laiku suteikiant pagalbą ir garantuojant emocinį bei fizinį saugumą. Šiuo metu su laikina ir nuolatine globa minėtoje įstaigoje galime apgyvendinti 16 vaikų. Centras teikia pagalbą ir į krizinę situaciją patekusioms šeimoms, vykdo vaikų dienos centro veiklą, – pasakojo vicemerė. – Vilniaus rajono šeimos ir vaiko krizių centras, esantis Kalvelių kaime, įsigijo atskirą namą, įkūrė jame bendruomeninius vaikų globos namus, kuriuose tiek su laikina, tiek su nuolatine globa gali būti apgyvendinti 6 tėvų globos netekę vaikai. Pagrindinėse centro patalpose teikiamos kompleksinės paslaugos tiek šeimoms, tiek vaikams, patekusiems į krizines situacijas. Čia rengiami globėjai/įtėviai. Per 2016–2017 metus centras paruošė 53 globėjus/įtėvius, su kuriais puoselėja gražią bendrų susitikimų ir laisvalaikio praleidimo tradiciją, leidžiančią globėjams ir įtėviams kartu su įvaikintais ir globojamais vaikais praleisti laiką, pasidalyti savo džiaugsmu ir kartu išspręsti pasitaikančius sunkumus. Centras vykdo ir vaikų dienos centro, kurį aktyviai lanko 15 vaikų, veiklą.“

„Nuoširdžiai džiaugiuosi, kad šiandien galime drąsiai vardyti pasiekimus kiekvienoje savivaldybės veiklos srityje. Tikiu, kad bendromis pastangomis toliau sėkmingai kursime savo krašto ir gyventojų gerovę“, – apibendrinama 2017 metus pažymėjo Vilniaus rajono savivaldybės merė Marija Rekst.

KAUNAS SKELBIA APIE LAIMĖTĄ KOVĄ: PER METUS ATSIKRATĖ 900 NETEISĖTŲ GARAŽŲ

ARNOLDAS BUKELIS

Lygiai prieš metus kovą su nelegalių metalinių garažų savininkais pradėjęs Kaunas skelbia iškalbingus rezultatus. Per 12 mėnesių buvo pašalinti visi maždaug 900 prieš metus suregistruotų metalinių garažų.

Pernai Kauno seniūnijos inventorizavo valstybinėje žemėje stovinius neteisėtus statinius ir sudarė jų sąrašą, kuriame buvo maždaug 900 garažų. Šiandien Kaune neliko nė vieno sąraše buvusio „skardinuko“.

„Ačiū visiems kauniečiams, kurie suprato, kad mes nejuokaujame. Didžioji dalis garažų savininkų juos nusikėlė patys, kiti buvo pašalinti ir aplinka sutvarkyta savivaldybės iniciatyva“, – sakė Kauno savivaldybės administracijos direktoriaus pavaduotojas Romaldas Rabačius.

R. Rabačius pabrėžė, kad 2017 m. pavasarį startavusi švarinimosi akcija nesibaigia. „Laukiame neabejingų kauniečių pranešimų apie neteisėtus statinius, sandėliukus ar garažus. Turima informacija kviečiu pasidalyti su

savo seniūnijos darbuotojais“, – sakė jis.

Garažas paprastai užima apie 20 kv. metrų plotą. Per 12 mėnesių pa- vyko atsikratyti 900 skardinukų. Šis plotas prilygsta beveik 15 olimpinio dydžio baseinų. Didžiausia neteisėtų statinių koncentracija pasižymėjo Petrašiūnų, Panemunės ir Šančių seniūnijose. Demontavus garažus darbininkai daugelyje vietų sutvarkė ir aplinką.

„Neteisėtus statinius griaunant žiemą, kai žemė įšalus, tinkamai sutvarkyti aplinkos nėra galimybės. Kai tik orai bus palankūs, imsime likusių tvarkymo darbų“, – pabrėžė R. Rabačius.

Praejusiu metų pabaigoje Kauno miesto savivaldybės specialistai suregistravo visus mieste neteisėtai stovinius garažus. Ant jų buvo užklijuoti informaciniai lapeliai, perspėjantys, kad nenusikėlus garažų jie bus utilizuoti.

PALANGA – POPILIARIAUSIAS KURORTAS TARP LIETUVOS TURISTŲ

JURGITA VANAGĖ

Valstybinio turizmo departamento duomenimis, Palanga yra populiariausias kurortas tarp vietinių turistų – poilsį su nakvyne Palangoje 2017 m. pasirinko 245 tūkst. svečių iš Lietuvos, ir tai yra didžiausias vietinių keliautojų skaičius tarp visų mūsų šalies kurortų.

Tendencijos vietinio turizmo rinkoje – optimistinės. Valstybinis turizmo departamentas pranešė, kad vietinio turizmo bumus neslūgsta – „atrądę“ pasaulį, lietuviai vis aktyviau „atranda“ ir Lietuvą. Vietiniai turistai sudaro 51,3 proc. Lietuvos turizmo rinkos.

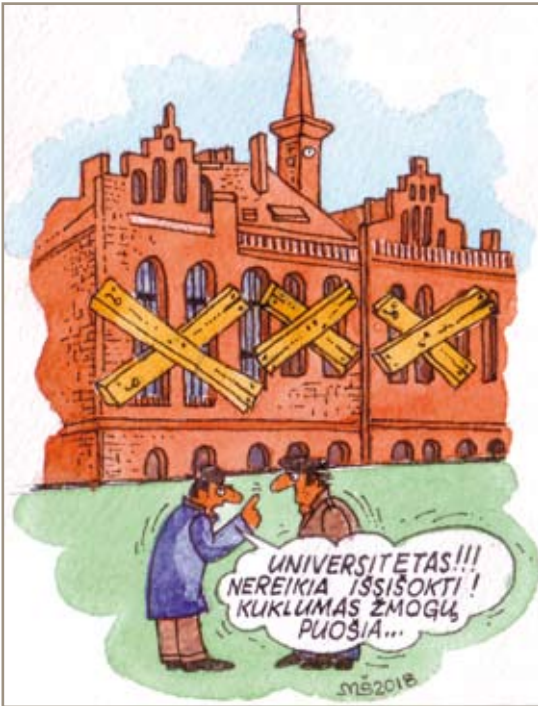
Didžiausio šalies kurorto populiarumas tarp Lietuvos turistų vis didėja. Vietinių turistų skaičius 2017 m. Palangoje, palyginti su kitais šalies kurortais, išaugo daugiausia – 11,5 proc. Neringoje vietinių turistų skaičius augo 9,3 proc., Druskininkuose – 0,2 proc. Birštonas, nors apgyvendintų vietinių turistų skaičiumi pernai beveik perpus nusileido Druskininkams, bet augimo spartumu juos pralenkė – 2017 m. Birštoną poilsui rinkosi 55 proc. daugiau lietuvių.

SIMONAS GENTVILAS, Seimo narys

Aukštojo mokslo reforma turėjo sustiprinti regionus. Taip nenutiko. Priešingai, Lietuvoje nuosekliai kuriami du universitetiniai miestai – Vilnius ir Kaunas. O likusi Lietuva rizikuoja tapti provincija.

Klaipėda, kaip uždaras pramoninis miestas, 1991 m. užsiedė ambicija tapti tikru universitetiniu miestu, įkuriant Klaipėdos universitetą ir įsteigiant pirmąją šalyje privačią užsienio aukštąją mokyklą – LCC tarptautinį universitetą. Tačiau šandien ši miesto ambicija pasmerkta žūti po Švietimo ir mokslo ministerijos (ŠMM) giljotina.

Mečišlovo Ščepavičiaus pieš.

KLAIPĖDA TAPS PROVINCIJA, jei toliau centralizuosime aukštąjį mokslą

Studijų kokybės vertinimo centras ir švietimo ir mokslo viceministras kovo 1 d. pristatė šokiruojantį sprendimą – uždaryti LCC tarptautinį universitetą ir sustabdyti priėmimą į trečdajį Klaipėdos universiteto studijų programų, kurių dalis, ypač inžinerinės pakraipos, yra būtinos miesto konkurencingumui ir valstybinio uosto lyderystei.

Paradoksalu, bet dar praėjusį lapkritį Seimo nutarimu ŠMM siūlė Klaipėdos universitetą paversti siauros specializacijos, aukšto profesionalumo techniniu universitetu. Tačiau praėjus vos keturiems mėnesiams ta pati ministerija apverčia savo planus aukštųjų mokykloms. Tokią ministerijos strategiją sunku vertinti racionaliais argumentais. Belieka tik klausti:

- Ar galima įsivaizduoti vienintelį šalies uostamiestį be mechanikos, statybos, chemijos, elektronikos, gamybos, aplinkos ir chemijos inžinerijos bakalauro ir magistro programų?

- Kokią prasmę tuomet turi nacionaliniu mastu išgirta savivaldybės, uosto, pramonininkų, Klaipėdos universiteto, LEZ'o ir smulkiojo ir vidutinio verslo parengta Klaipėdos ekonominės plėtros strategija iki 2030 metų, jei joje numatytos sumaniosios specializacijos šakos liks be studijų programų?

- Kokią žinią mes siunčiame užsienio investuotojams ir švietimo filantropams, kurie 20 metų finansavo LCC ir neatpažįstamai pakeitė uostamiesčio intelektualinį gyvenimą, pavertė Klaipėdą tarptautiniu miestu?

- Kodėl toks ministerijos verdiktas buvo paskelbtas jau po įvykusios studijų mugės, kurioje aukštosios mokyklos pristatė savo studijų spektrą?

- Kodėl nebuvo vertinti 2017 metų įstaigų moksliniai rezultatai?

- Kodėl priimami skuboti sprendimai, nesupažindinus aukštųjų mokyklų su vertinimo kriterijais iš anksto?

Ne viskas padaryta ir paties Klaipėdos universiteto Senato ir Tarybos. Valstybinio finansavimo komfortas užliūliavo savikritiškumą ir lyderystės norą. Per dažnai susikoncentruota į mokslinės produkcijos gamybą, kuri turi mažai pritaikomumo Vakarų Lietuvos poreikiams. Būtinos ir perspektyvios reformos stagnuoja ir būna epizodiškai „įpučiamos“ tik kritikos ir kontrolės botagais iš išorės. Partnerystė su vietos kolegijomis neišlipa iš deklaratyvių popierių į realius projektus ir jungtines ambicijas. Universiteto kolegos per ilgai toleravo nerentabilias studijų programas, o perspektyvesni kolegos, matydami toleruojamą stagnaciją, nejučia atitolsta arba persikrausto į kitas almas matter. Universitetas stipriai nusileido vietos kolegijoms, reaguodamas į Vakarų Lietuvos regiono dabarties gyvenimo padiktuotus poreikius.

Neieškant ilgalaikių regionų sustiprinimo sprendimų, Klaipėdos apskritis ir toliau išlieka aukštojo mokslo užkampiu. Apskirtyje studijuoja mažiau nei dešimtdalis (9 proc.) šalies studentų ir dirba vos 5 proc. šalies mokslininkų. „Valtiečiai“, žadėję renesansą regionams, ne tik kad nesustiprina regionų, bet dar ir kerta per jų pagrindinį demografinio atsinaujinimo šaltinį – aukštąjį mokslą. Klaipėdos aukštajam mokslui būtina revoliucija, bet ne uždarymas. Priešingu atveju Klaipėda taps provincija, pakenkiant ne tik visai Vakarų Lietuvos perspektyvai, bet ir valstybinės svarbos objektui ir Lietuvos kaip tranzitinės valstybės varikliui – Klaipėdos valstybiniam jūrų uostui.

Todėl raginu Seimo Švietimo ir mokslo komiteto pirmininką Eugenijų Jovaišą ir Vakarų Lietuvos Seimo narių grupės pirmininką Algimantą Kirkutį iš naujo įvertinti aukštojo mokslo tinklo reformos pasekmes Vakarų Lietuvos regiono konkurencingumui. Raginu švietimo ir mokslo ministrę Jurgitą Petrauskienę peržiūrėti Studijų kokybės ir vertinimo centro pritaikytus kriterijus ir neproporcingai apribotas Klaipėdos aukštojo mokslo įstaigų programas.

DEŠIMT SPECIALISTŲ ŽENGĖ Į BENDRUOMENES

EDMUNDAS MALIŠAUSKAS

Kauno rajone veikia beveik 100 bendruomenių ir nevyriausybinių organizacijų, kurių veiklą mėgins išjudinti dešimt bendruomeninio darbo administratorių. Lietuvoje tai naujovė.

Kovo 14 d. šie specialistai su Kauno rajono savivaldybės vadovais aptarė artimiausius darbus. Meras Valerijus Makūnas pažymėjo, kad pagal bendruomenių skaičių Kauno rajonas yra viena pirmaujančių savivaldybių šalyje, tačiau ne visos bendruomenės aktyvios. „Jūsų tikslai – nešti bendruomenėms šviesą, įkvėpti entuziazmo, padėti parengti ir įgyvendinti projektus, mažinti socialinę atskirtį“, – kalbėjo meras.

Lietuvos kaimo bendruomenių asociacijos pirmininkė Jolanta Mališauskaitė patarė jaunesiems kolegoms pirmiausia susikurti kiekvienos bendruomenės socialinį portretą, kuriame būtų visi svarbiausi statistiniai duomenys, silpnosios ir stipriosios pusės, vykdomos veiklos.

Tam galėtų pasitarnauti ir Kauno rajono savivaldybės užsakymu atliekama sociologinė apklausa. V. Makūnas ragino bendruomenių administratorius megzti ryšius ir su emigrantais, rinkti apie juos informaciją ir teikti reikalingą pagalbą. „Svarbu, kad jūsų darbas teiktų Kauno rajono žmonėms konkrečios naudos, kad atsirastų naujų skverų, poilsio zonų, mažėtų socialinė atskirtis“, – pabrėžė meras.

Nemažai naujų specialistų yra patys kūrė bendruomenės ir nevyriausybines organizacijas, joms vadovavę, todėl šis darbas jiems žinomas.

Kauno rajono savivaldybės administracijos direktoriaus pavaduotojas Šarūnas Šukevičius išdalijo administratoriams telefonus ir sakė, kad daugiausia teks dirbti nuotoliniu būdu. Nuolatinius pasitarimus rengs Aplinkos skyriaus vedėjas Darius Šlapikas ir seniūnijų koordinatorė Jurgita Makarienė.

KOVO 11-AJĄ PASVALYJE

PASKELBTAS ŽYGIS PER LIETUVĄ „VARDAN TOS“

RŪTA GRUŠAITĖ, ROMAS GURKLYS

Trispalvių vėliavų eitynėse žygio per Lietuvą šaukliai – Edita Mildažytė, Pasvalio garbės pilietis poetas Vladas Braziūnas, Lietuvos nacionalinio kultūros centro vadovas Saulius Liausa

LNKC direktorius S. Liausa (kairėje) Pažadą įteikė Pasvalio rajono merui G. Gegužinskui

Šių metų Kovo 11-oji Pasvalyje buvo neeilinė šventė. Miesto gatvėse aidėjo šimtmečio žygis per Lietuvą „Vardan tos“, kviečiantis į vasarą vyksiančią šimtmečio Dainų šventę. Kovo 11-osios minėjimo renginiai Pasvalyje prasidėjo padėkos. Mišiomis už Lietuvos nepriklausomybę. Po jų Vytauto Didžiojo aikštėje jau būriavosi minia žmonių, kurie kartu su Pasvalio rajono mėgėjų meno kolektyvais smagiai pasitiko visus dainuodami lietuvių liaudies dainas. Susirinkusieji turėjo galimybę pažymėti savo draugus, artimuosius, šeimos narius ir pažįstamus Pasaulio lietuvių žemėlapyje – didžiuliam pripučiamame gaublyje. Kiekvienas norintis galėjo ant raudono lipduko užrašyti artimojo vardą ir priklijuoti jį ant šalies, kurioje šis gyvena. Taip pasaulyje išsibarstę lietuviai kviečiami prisiregistruoti ir liepos 6 d. kartu sugiedoti „Tautišką giesmę“. Šis projektas sukurtas ne tik Liepos 6-ajai, jo tikslas – sukurti Lietuvą, kuri yra ne geografija, o bendruomenė, mintis, jausmas, žmogiškas ryšys. Jis kviečia bendrauti, dalytis mintimis ir įvykiais, burtis į bendruomenę nepaisant šalių sienų.

Šokdami ir dainuodami, susirinkę žmonės pasitiko Trispalvių vėliavų eitynes. Tarp eitynių dalyvių buvo ir žygio per Lietuvą šaukliai – Edita Mildažytė, Pasvalio garbės pilietis poetas Vladas Braziūnas, Lietuvos nacionalinio kultūros centro vadovas Saulius Liausa. Sveikindamas susirinkusiuosius, V. Braziūnas kvietė prisijungti prie Dainų šventės ir dalijosi prisiminimais apie gyvenimą Pasvalyje. Renginio vedėja E. Mildažytė pakvietė Pasvalio rajono merą Gintautą Gegužinską į sceną. Čia iškilmingai perskaitytas ir susirinkusiųjų atkartotas Pažadas Tėvynei „Vardan Tos“. Pažadas įteiktas merui, kuris nuoširdžiai pasveikino mūsų krašto žmones su švente, palinkėjo visiems linksmai ir nuotaikingai švęsti Lietuvos 100-metį, burtis, vienytis ir džiugiai pasitikti ateinančią šimtmetį. Lietuvos nacionalinio kultūros centro vadovas S. Liausa taip pat prisidėjo prie sveikintųjų būrio ir kvietė visus, kada nors dalyvavusius Dainų šventėje, įsisegti šią šventę mininčius ženklukus ir puikuotis jais ištisus metus – skelbti lietuvių, Lietuvos šimtmetį ir prisijungti prie šiais metais vyksiančios Dainų šventės „Vardan tos“: jei ne būnant dalyviu, tai būnant kartu Vilniuje liepos mėnesį. Kol Pasvalio mišrus choras „Canticum novum“ ir choro „Ave vita“ vadovas Kastytis Barisas su visa minia susirinkusiųjų dainavo ateinančios Dainų šventės dainas, viena iš renginio organizatorių pakvietė lietuvišką bendrumą skatinti jau čia ir dabar – vieniems kitus apkabinant. Žmonės – pažįstami ir nepažįstami – apkabino vienas kitą sukurdami gausybę glėbių.

Renginio kulminacija – LK KASP Vyčio apygardos 5-osios rinktinės Pasvalio 503 pėstininkų kuopos salvės – už Tėvynę, už Laisvę ir „Tautišką giesmę“. Po įspūdingo renginio Pasvalio kultūros centre vyko Pasvalio krašto „Deimančių“ apdovanojimai. Kultūros centras net lūžo nuo susirinkusiųjų gausos – į ceremoniją atvykę kraštiečiai sėdo ant papildomai pristatytų kėdžių, ramstė sienas ir būriavosi net vestibulyje.

Pasvalio rajono meras G. Gegužinskas prisiminė, kiek daug gerų ir prasmingų įvykių nutiko visų mūsų gyvenime nuo tos lemtingos 1990 metų kovo 11-osios, kai buvo pasirašytas Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo aktas. Meras džiaugėsi, kad tik Vytauto Didžiojo aikštėje vykusiu susirinkusiųjų apsikabinimu. „Linkiu, kad būtume tvirti kaip kumštis, kaip tada, Baltijos kelyje – kai jautėme greta esančio ranką, kaip šiandien, Pasvalio centre, apkabinę artimajį savo“, – sakė meras. Po sveikinimo žodžių meras paskelbė naująjį Pasvalio garbės pilietį. Rajono tarybos sprendimu šis garbingas vardas už nuoseklų rūpinimąsi, pastangas ir darbą Pasvalio kraštui, jo įvaizdžio gerinimą, išskirtinį indėlį į Pasvalio rajono švietimo, kultūros, sporto ir socialinio vystymo sritis suteiktas Seimo nariui

Antanui Matulii. A. Matulas dėkojo visiems už suteiktą garbę ir tikino, kad tai yra didžiausias jo gyvenimo įvertinimas. Jis prisiminė, kai, būdamas Pasvalio miesto tarybos pirmininku, pasirašė tarybos sprendimą Pasvalio garbės piliečio vardą suteikti poetui Bernardui Brazdžioniui ir niekada nesitikėjo pats sulaukti tokios garbės.

Šiais metais už Pasvalio krašto deimantus balsavo net 4 000 žmonių. Pats brangiausias „Pasvalio krašto deimantas“ atiteko Vaidotui Gikiui, kuris naujam gyvenimui prikėlė Raubonių vandens malūną karšyklą-verpyklą. Jo atkaklumu ir Raubonių bendruomenės pastangomis mūsų kraštas turi vienintelę Lietuvoje vilnų karšyklą-verpyklą, kurioje ištikimai tarnauja senieji šiam amatui naudojami mechanizmai. Šiuo metu tai didžiausias turistų traukos objektas, esantis Pasvalio rajone.

Šie apdovanojimai suteikia džiaugsmo tiek laureatams, tiek jų artimiesiems ir draugams, yra paskata daryti gerus darbus ir gera vienas kitam. Renginio metu šventišką atmosferą kūrė pučiamųjų orkestras „Panevėžio garsas“ ir šokėjos, vadovaujamos Dianos Ciobanu.

Susirinkusieji turėjo galimybę pažymėti savo draugus ir artimuosius Pasaulio lietuvių žemėlapyje – didžiuliam pripučiamame gaublyje

2017-aisiais daugiau nei 800 žiūrovų ir 24 Lietuvoje žinomus ekspertus po vienu stogu sutraukęs Panevėžio ekonomikos forumas grįžta su nauja jėga – patobulėjęs, išaugęs, tarptautinis. Į šių metų forumą kalbėti apie ekonomiką, kultūrą, švietimą ir kaip kurti Panevėžį, kuriame gera gyventi, organizatoriai kviečia jau gegužės 11-ąją.

Prieš metus naudotą šūkį #PanevėžioAmbicija organizatoriai Panevėžio miesto Alumni klubas šiemet keičia į #ReikVeikt ir kviečia imtis konkrečių veiksmų ir darbų siekiant praėjusiame forume išskeltą ambicijų ir vizijų įgyvendinimo.

Organizatoriai tiki, kad imtis darbų geriausiai įkvepia bendruomenių, verslo, kultūros, švietimo lyderių pavyzdžiai, jau įgyvendinti sėkmingi projektai Lietuvoje ir užsienyje. Vieną tokių sėkmės istorijų Panevėžio forumo pristatys „Connect Ireland“ vadovė Joanna Murphy. „Connect Ireland“ – tai pavyzdinė iniciatyva, subūrusi beveik 100 tūkst. airių visame pasaulyje. Jie padėjo pritraukti rekordinį investuotojų skaičių – 94 užsienio kapitalo įmones, kurios jau sukūrė 2800 darbo vietų, iš jų 66 proc. ne sostinėje Dubline, o regionuose. Tai bus vienas iš dviejų pagrindinių forumo pranešimų, kuriuose bus kalbama ne tik apie globalios bendruomenės subūrimo svarbą, bet ir apie talentų, investicijų pritraukimą.

Apie konkurencingos, verslui ir investicijoms patrauklios aplinkos kūrimą regione kalbės ūkio ministras Virginijus Sinkevičius. Taip pat dalyvaus „Invest in Odense“ vadovas, robotikos revoliuciją kartu

su komanda Danijos mieste Odensėje įgyvendinęs Joostas Nijhoffas. Panevėžys, praėjusiame forumo išsikėlęs tikslą tapti vienu iš Šiaurės Europos ir Baltijos regiono robotikos centrų, seka įkvepiančia Odensės sėkmės istorija. Šio Danijos miesto robotikos ekosistemoje jau veikia daugiau nei 100 robotikos įmonių, dirba per 2600 darbuotojų.

Forumo dalyviai turės progą prisiminti ir vieno įtakingiausių visų laikų Panevėžio veikėjų Juozo Miltinio, aktorių elitą subūrusio režisieriaus, fenomeną ir pasinerti į naujas lyderystės kultūros srityje paieškas. Maestro Miltiniui atvykus į Panevėžį, centrinėje miesto aikštėje dar lakstė žąsys, o būsimos stiprios pramonės buvo matyti tik užuomazgos. Vienas iš pranešėjų, panevėžietis Paulius Gritėnas, apžvelgs geruosius bendruomenių lyderystės pavyzdžius, kaip miestui įmanoma rasti savo stipriąją kultūros nišą ir ją plėtoti. Forumo metu kultūros sesijoje ir bus ieškoma atsakymų į klausimus „kokias žąsis reikia vaikyti šiandien“ ir kokie kultūros elementai yra kertiniai kuriant šiandieninę miesto tapatybę.

Gegužės 11 d. vyksiančio tarptautinio forumo pranešimai, diskusijos bus verčiami į anglų ir lietuvių kalbas. Forumas vyks nuo 9:00 iki 16:30 val. kino centre „Garsas“ (Respublikos g. 40, Panevėžys).

Forumas nemokamas, tačiau vietų skaičius ribotas – būtina registracija, kurios formą rasite interneto puslapyje – www.paneveziioforumas.lt

KOKIŲ SPECIALISTŲ REIKIA SIEKIANT VALDYTI KAIMO VIETŲ VYSTYMĄSI?

(Tęsinys, pradžia 5 nr.)

Doc. **GINTARĖ VAZNONIENĖ**, prof. **VILMA ATKOČIŪNIENĖ**
Aleksandro Stulginskio universitetas

Atsakius į klausimą, kas rūpinasi integruotu kaimo vietovių vystymosi valdymu, galima pereiti prie klausimo, kokių specialistų reikia, siekiant valdyti kaimo vietovių vystymąsi. Galima remtis 192 ekspertų nuomone. Atsakydami į klausimą, kaip keistumėte Jūsų atstovaujamos organizacijos, specialistų, kurie dirba kaimo vystymosi valdymo srityse, kvalifikacinę sudėtį, ekspertai teigė, kad:

- didintų specialistų su aukštesne kvalifikacija skaičių ir jei būtų galimybė – priimtų į komandą specialių kaimo plėtros administravimo kompetencijų turinčius specialistus;
 - daugiau nei 33 proc. ekspertų mano, kad kaimo bendruomenių konsultantai ir organizatoriai turėtų būti su aukštesniu universitetiniu išsilavinimu;
 - 33 proc. ekspertų didintų žemės ūkio ir kaimo plėtros specialistų su bakalauro kvalifikaciniu laipsniu skaičių seniūnijų lygmeniu;
 - beveik 29 proc. ekspertų didintų kaimo plėtros politikos priemonių administravimo specialistų su magistro kvalifikaciniu laipsniu skaičių nacionaliniu lygmeniu;
 - 26 proc. ekspertų didintų kaimo plėtros strategijų, projektų vadovų, administratorių ir vadybininkų su kaimo plėtros administravimo bakalauro ir magistro kvalifikaciniu laipsniu skaičių nevyriausybiname sektoriuje;
 - 22 proc. ekspertų didintų seniūnų ir seniūnų pavaduotojų skaičių su kaimo plėtros administravimo tiek bakalauro, tiek magistro kvalifikaciniu universitetiniu išsilavinimu skaičių;
 - Mažiausiai, ekspertų nuomone, kaimo plėtros administravimo aukštasis universitetinis išsilavinimas reikalingas viešųjų ryšių specialistams (jie nuo 2016 m. dirba vietos veiklos grupėse).
- Ekspertai taip pat išdėstė pastebėjimus ir pasiūlymus dėl kaimo vystymosi valdymo specialistų kvalifikacijos:

„Kaimo plėtros specialistai labai svarbūs seniūnijose, jų darbuotojai turėtų būti baigę kaimo plėtros administravimo studijų programos magistrantūrą arba bent jau bakalaurantūrą. Dabar kaip kas išmano, taip tas gano – praktiškai jokių naujovių“;

• „Mano manymu, potencialius darbdavius menkai pasiekia informacija apie rengiamus kaimo plėtros specialistus, kuo jie gali būti naudingi įmonėse, įstaigose, organizacijose. Gal bendrojo viešinimo kaip ir netrūksta, tačiau tas viešinimas daugiau pasiekia baigusius studijas, studijuojančius ir potencialius studentus“;

• „Labai svarbu išugdyti plataus mastymo specialistą, gebantį pritaikyti prie pokyčių ir juos įvaldyti“;

• „Daugiau skirti dėmesio specifinėms Kaimo plėtros programos sritims ir praktikai. Daugiau tiesiogiai bendradarbiauti su Kaimo plėtros programos įgyvendintojais. Taip pat svarbu ugdyti kompetencijas viešųjų pirkimų srityje, teisės srityje (sutarčių sudarymas), svarbūs psichologiniai specifiniai kaimo žmonių bruožai ir daugelis kitų sričių“.

Iš kelių pakankamai išsamių nuomonių išryškėjo, kad darnaus, pažangaus kaimo vietovių vystymo neįmanoma pasiekti savaime, be modernaus politikos įgyvendinimo, vadybinių sprendimų, tiesioginių valdymo intervencijų vietos lygmeniu. Nepakankama kaimo plėtros ir žemės ūkio specialistų kompetencija neužtikrina kaimo vystymosi darnumo, todėl susiformuoja užimtumo, mažo verslumo ir gyventojų migracijos problemos.

Lietuvos kaimo vietovėse nebepakanka nevyriausybių organizacijų iniciatyvų valdant kaimo vietovių vystymąsi, reikalingos nuolatinės, profesionalios kaimo vietovių vystymo konsultacijos, profesionalus vietos gyventojų ir organizacijų veiklų koordinavimas, strateginio proveržio sprendimų ir inovacijų kūrimo, jų įgyvendinimo specialistai – kaimo plėtros administratoriai, kurie suderintų tarpusavyje ir sujungtų horizontalias ir vertikalias kaimo vietovių vystymosi valdymo intervencijas.

Siekiant novatoriškai ir sėkmingai valdyti kaimo vietovių vystymąsi reikalingi sumanūs kaimo plėtros administratoriai, gebantys strategiškai mąstyti, priimti mokslo įrodymais grįstus viešojo valdymo sprendimus, racionaliai naudoti kaimo vietovių išteklius ir kurti vietovių vystymosi potencialą.

Mokslininkai ir praktikai užsienio šalyse pripažįsta, jog kaimo plėtros administratorių kaip specialistų vaidmuo kaimo vietovėse pasižymi keliomis ypatybėmis: jie geriausiai žino kaimo ir jame gyvenančių žmonių situaciją ir problemas, gali įvardyti pozityvius ir negatyvius kaimo bendruomenės funkcionavimo bruožus; turėtų atstovauti/atstovauja suinteresuotos visuomenės poreikiams ir interesams palaikant ryšius su kitų teritorijų, privataus, NVO ir viešojo sektoriaus institucijomis ir nacionaline valdžia. Šias ypatybes galė-

tų papildyti ir dar labiau sustiprinti tiek užsienio, tiek Lietuvos vietos valdžios institucijose išskiriama pagrindinė kaimo plėtros administratoriaus vietos lygmeniu funkcija – valdo kaimo vietovės kiekybinius ir kokybinius pokyčius įtraukdamas vietos gyventojus ir organizacijų atstovus.

VEIKLOS:

• vykdo gyventojų poreikių tyrimus, aktualios informacijos apie vietovę sklaidą (viešinimas) ir komunikaciją su gyventojais bei organizacijomis;

• aktyviai dalyvauja įgyvendinant mokymosi visą gyvenimą programą, organizuoja kaimo bendruomenių, vietovės savivaldos specialistų mokymus, konsultavimo(-si) seminarus;

• inicijuoja kaimo plėtros veikėjų tinklus, tinklines organizacijas, koordinuoja kooperacijos procesą;

• inicijuoja kaimo bendruomeninių ir partnerystės organizacijų kūrimąsi, jas aktyvina;

• inicijuoja kaimo socialinės ir ekonominės plėtros projektus bendradarbiaujant su vietos gyventojais, projektus rengia bei įgyvendina diegiant socialines inovacijas;

• planuoja ir bendradarbiaudamas su NVO organizuoja viešųjų paslaugų teikimą kaimo gyventojams;

• teikia konsultacijas ES ir nacionalinės paramos kaimo gyventojams klausimais;

• vykdo prevencinį darbą, sprendžia socialinius konfliktus kaimo vietovėse, stiprina bendruomeniškumą ir pilietiškumą;

• svariai prisideda prie skurdo kaimo vietovėse mažinimo vykdydami stebėseną;

• didina socialinę įtrauktį, skatina kaimo gyventojų verslumą rengdami ir įgyvendindami projektus;

• vertina kaimo gyvybingumą – renka duomenis apie vietos išteklius (socialinius, ekonominius, aplinkos, kultūros), juos analizuoja, vertina, vykdo stebėseną;

• kitos veiklos.

Profesionalūs lyderiai, kaimo vietovės vystymo sprendimų priėmėjai ir įgyvendintojai, administratoriai gali sutelkti svarbų institucinį pamatą, kuris leistų įgyvendinti bendruomenių iniciatyvas, mokyti kitokio viešojo administravimo, stiprinti vietos ekonomiką. Švietimo ir mokslo institucijų rengiami kaimo plėtros administravimo bakalaurai ir magistrai gali padėti sukurti pažangą kaimo vietovėse. Būtina sąlyga žmonėms – nuolat tobulėti ir mokytis visą gyvenimą. Vietos savivaldos specialistai turėtų būti supažindinami ne tik su naujovėmis teisinėje aplinkoje, bet ir su įvairiomis kaimo vietovių vystymosi valdymo inovacijomis, naujais mokslinių tyrimų rezultatais.

BIRŠTONAS PAVASARĮ PRADEDA SU MUZIKA IR PRAMOGOMIS

Savaitgalį Birštonas alsuoja kokybiškais pramogomis. Nemuno kilpų apsuptyje kurorte tris dienas skamba profesionaliai atliekama džiazo muzika, vyksta gausybė renginių skirtingose kurorto vietose.

Kovo 23 d. Birštonas tapo tikra džiazo Meka, kai į džiazo muzikos atilaidus skubėjo geros muzikos gerbėjai ne tik iš visos Lietuvos, bet ir iš užsienio. Seniausias šalyje, 20-ą kartą rengiamas festivalis sutraukia tikrus muzikos grandus, tokius kaip Dainius Pulauskas, Vytautas Labutis, Leonidas Šinkarenka, Arkadijus Gotesmanas, Liudas Mockūnas, Kęstutis Vaiginis, praėjusio festivalio atradimas grupė „Reinless“. Naujus talentingus partnerius pristato šventės senbuviai. Festivalio metu džiazo karjeros 30-mečių mini Neda Malūnavičiūtė, 20-mečių – Andrejus Polevikovas.

„Jau kuris laikas itin džiaugiamės Birštono skirtingų sektorių kooperacija, kai prie aktyvaus savaitgalio organizavimo prisideda ne tik Birštono kultūros, turizmo informacijos centrai, bet ir verslo atstovai. Savaitgalis įspūdingas, veiklų netrūksta nei pasyvaus, nei aktyvaus laisvalaikio mėgėjams“, – teigia Birštono turizmo informacijos centro direktorė Rūta Kapačinskaitė.

Visą savaitgalį svečių laukia kurorte įsikūrusios sanatorijos ir SPA centrai. Pasinerti į gydomojo vandens purslus ir pasimėgauti pirčių malonumais kviečia „Vytautas Mineral SPA“, „Eglė“, „Royal Spa Residence“, „Tulpė“, „Versmė“.